

Beste Vriend, Vriendin van Spanga,

30 jaar Opera Spanga is niet ongemerkt voorbijgegaan! We konden allemaal genieten van twee thematisch verwante (huwelijksproblemen) opera's waaraan in de randprogrammering nog extra aandacht werd besteed door Bahram Sadeghi. Daarnaast hebben we een 50-tal nieuwe vrienden kunnen verwelkomen, kortom een feestelijke aangelegenheid.

Zoals u misschien al heeft vernomen gaat Opera Spanga verhuizen, maar blijft wel op locatie Spanga. Meer hierover kunt u lezen in onze

nieuwsbrief van april 2020.

In deze brief vind u interviews van Tineke van de Vliet met Marina Fermo over de "boventiteling", met David Visser, die ook in 2020 meezingt, o.a. over zijn rol in de opera's en met Jacob en Cobi de Wolff over hun afscheid van Spanga na al die jaren.

De boottocht op de Vriendendag door de Rottinge Meente was een succes en is voor herhaling vatbaar.

We blikken vooruit naar 2020 met twee opera-

producties, Anne&Zef, bij sommigen onder u bekend en een totaal nieuwe productie The Others.

Mede namens Bert Schreurs, Tineke van de Vliet en Laura Zoetendal wens ik u goede feestdagen en een inspirerend begin van het nieuwe jaar.

Een hartelijke vriendengroet,

Willem Jan Louridtz, voorzitter

Boventiteling, eindelijk!!! Dankzij uw vriendenbijdrage!

Ieder jaar weer was er de vraag:

Waarom is er geen boventiteling!

Eindelijk heeft het Vriendenbestuur de regisseur kunnen overtuigen!

Ik heb een gesprekje met Marina Fermo, die elke voorstellingsavond achter de laptop er handmatig voor heeft gezorgd dat de juiste teksten op het juiste moment verschenen in de boventitelbalk hoog in de nok van de tent.

Marina, jij bent Italiaanse, je spreekt heel goed Nederlands, dus jij weet precies wat er gezongen wordt. Hoe krijg je het voor elkaar dat op het goede moment de juiste tekst wordt getoond?

"Ik ken de tekst en het verloop van de handelingen natuurlijk uit mijn hoofd, ik heb bij veel van de regierepetities gezeten. Het is een kwestie van timing, je kijkt naar de zangers, naar de mond en wanneer het moment daar is dat ze ademen, druk ik op de spatiebalk."

Marina, afgestudeerd in de kunstgeschiedenis, is met opera groot geworden. In haar herin-

nering hoort zij haar moeder nog stukjes van aria's zingen tijdens de huiselijke bezigheden. Iedere dag klonk operamuziek in haar ouderlijk huis. Naar de opera gaan was voor haar ouders net zo gewoon als het nu is om naar de film te gaan. Zowel bij Aida vorig jaar als nu, heeft zij de zangers met het Italiaans gecoached.

"Er is een duidelijk verschil in de talen Italiaans en Nederlands, samengestelde klinkers zijn er niet in het Italiaans en de *h* wordt niet uitgesproken. In het Italiaans zijn de klinkers open en kort, in het Nederlands zijn ze lang en gesloten. Dat klinkt dus heel anders. Ook kent het Italiaans geen samengestelde klinkers zoals -ui- en -eu-." Zij vindt dat ze er lang over heeft gedaan het Nederlands goed uit te leren spreken.

En wist u dat het zo schijnt te zijn dat, door de taal die je leert als kind, het gehemelte zich aan de klanken van die taal aanpast en dat dat al gebeurt vóór je derde jaar?

Marina beschouwt Nederland als haar tweede land en vindt het een cadeautje om dit hele

proces van "operamaken" mee te mogen maken in Spanga, zeker ook samen met haar partner dirigent Tjalling Wijnstra.

Veel positieve geluiden in de wandelgangen over deze boventiteling

Als toeschouwer werp je er een snelle blik op en je begrijpt waar deze handeling in het verhaal over gaat. Je kijkt ernaar en geniet verder dubbel van wat er op het toneel gebeurt.

Wij zijn er heel blij mee!

Wie is David Visser?

David speelde in *Pagliacci* de minnaar van Nedda, Silvio.

In *Il Tabarro* speelde hij een van de drie stuwadoors, Talpa.

Vriendendag 2019

David, we hebben je gevraagd om op de Vriendendag samen met Corina een toelichting te geven op beide opera's. Jullie deden dat samen op zo'n inspirerende wijze, dat al meteen duidelijk was dat er een positieve chemie was ontstaan (voor foto's zie de website www.operaspanga.nl).

David vertelt bevolgen en enthousiast over dat repetitieproces.

"Wat zo mooi is, is dat we het sámen doen, op een ego-loze manier. Iedereen heeft hetzelfde doel en is daardoor even belangrijk. Tjalling, de dirigent heeft bijna alle regierepetities gedirigeerd en Corina zat op haar beurt rustig te luisteren bij de muzikale repetities. De samenwerking tussen die twee is ook heel bijzonder. Tjalling schept muzikaal de ruimte voor de regie en Corina checkt steeds bij Tjalling of haar regie muzikaal mogelijk is. Prachtig om mee te maken."

Je eerste keer op Spanga, onbekend met Friesland. Hoe ben je bij Corina terecht gekomen?

"Corina heeft mij pas in januari gevraagd auditie te doen. Het bleek lastig een hoge bariton te vinden voor de rol van Silvio. Jaren geleden zong ik bij Tjalling in het koor van Opera Zuid. Corina had mij twee jaar geleden in een productie gezien. Ik kende haar alleen van naam en wist wel dat Opera Spanga bestond, maar voor mijn gevoel was dat ergens *in the middle of nowhere*. Wat uiteindelijk mee blijkt te vallen, want het is maar een uurtje rijden vanaf mijn woonplaats Amersfoort.

De auditie met Corina en Tjalling was tot mijn verbazing erg hartelijk en persoonlijk, totaal anders dan ik tot dan toe gewend was. Doorgaans moet je voor een heel panel zingen en word je nauwelijks aangekeken. Een lange donkere man was precies wat ze nodig hadden, maar ik kreeg nog wel het verzoek mijn haar en een snor te laten groeien. Kapper en grimeur kunnen natuurlijk veel maar alles wat je van jezelf hebt, is meegenomen."

2,5 maand repeteren in een tent die midden in een weiland boven een uitgegraven orkestbak is opgezet. Hoe vond je dat?

"Ik vond het heel fijn om zo lang en zo intensief samen te werken. Ik kan me geen prettigere collega's wensen dan de andere zangers. We hebben keihard gewerkt, maar hebben het ook erg leuk gehad samen. Wat de tent betreft is het erg bijzonder om al vroeg in het repetitieproces op het daadwerkelijke podium, in het decor, te kunnen repeteren. Vaak

komt dat pas in de laatste week. Hierdoor hebben we kunnen werken aan een perfecte timing omdat we het podium en het decor door en door kenden. Het decor groeide overigens gaandeweg met ons mee, ook inspirerend om mee te maken."

Tropische temperaturen

Hoe krijg je het voor elkaar om te zingen en te acteren terwijl je trappen moet lopen, met meelzakken moet sjouwen, moet rennen van de ene plek naar de andere... Geen ademnood?

"Als je je partij goed kent, gaat de rol in je lijf zitten. Je stem en je lijf weten wat ze moeten doen om jouw eigen partij te zingen. Het is verbazend dat je veel meer kunt dan je denkt.

De regies van Corina zijn, denk ik, onder andere zo dynamisch omdat ze ons altijd vraagt in de rust tussen twee zinnen in, een handeling uit te voeren. Hierdoor worden de zinnen aan elkaar verbonden en gaat de actie door. Als we alleen acteren terwijl we zingen, wat heel veel gebeurt, staat de scène voor de helft van de tijd stil. Dit ogenschijnlijk simpele, maar o zo slimme idee van Corina was voor mij nieuw, maar voor bijvoorbeeld Marcel van Dieren merkbaar bekend.

Tijdens de première was het zo warm dat we Aylin, die een behoorlijke tijd in een naaktpak rondloopt, na afloop met ijs moesten koelen..."

Genre opera - slappe - lach - momenten

Je eerste operarol was de titelrol in Don Giovanni van Mozart, maar je zingt met Pasen ook oratoria zoals de Matthäus en de Johannes Passion van Bach. En dan nu weer twee opera's en wel met overspelige vrouwen. Heel iets anders dus.

"Ja, dit is totaal iets anders dan Bach! Er zijn in deze opera's veel komische momenten, maar je werkt met grote concentratie, komt fysiek

heel dicht bij je tegenspeler.

Er wordt een hoop gezoend, nepzoenen, maar je leert ook hoe echt contact te maken met elkaar en het echt te laten zijn, zónder dat het echt is. Anders komt het niet goed over bij het publiek. Daarvoor is onderling vertrouwen nodig en daarom is die samenwerking waar ik het steeds over heb zo belangrijk. Maar inderdaad, vanuit die spanning of juist om de spanning te breken ontstaan tijdens de repetities soms slappe-lach-momenten."

Hoe voel je je vlak voor de voorstelling en na de voorstelling?

"Niet vreselijk zenuwachtig omdat we zoveel gerepeteerd hebben, maar na afloop toch behoorlijk uitgelaten. Je moet wel afkicken, maar daar heb ik een uur in de auto terug naar Amersfoort voor. Ik ga na elke voorstelling terug naar huis omdat mijn vrouw ieder moment kan bevalen van onze tweede zoon. Ik hou van m'n werk, maar mijn gezinsleven is voor mij absoluut even belangrijk als het zingen."

Slotconclusie

"Het bijzondere van de regie van Corina van Eijk is dat samenwerking het uitgangspunt is. Ze staat, ondanks dat zij wel de regisseur is, niet boven de ander en leert daarmee dat je als spelers onderling ook niet

Jacob en Cobi de Wolff nemen afscheid

Jacob, wanneer heb je Corina voor het eerst ontmoet?

In 1989 is Corina begonnen met opera maken in haar achtertuin en daarna aan de Lindedijk. Toen ze daar niet meer terecht kon zei Jacob in 1994: *"Kom maar hier, bij mij aan de Spangahoekweg 47. Hier hebben we de ruimte. Ik heb die grond toch liggen, twee hectare en een huis en dan heb ik wat te doen op de zomerdag."*

En Corina kwam met haar hele handeltje en Jacob nam het op zich de bar te runnen.

In den beginne.....

En zo is het gekomen dat sinds 1995 de producties plaats vonden in het weiland achter hun boerderij.

Ruim twee maanden voor de première verhuist kantoor Amsterdam met zijn hele hebben en houden, computers, archief en al naar Friesland. Het aangebouwde schuurtje wordt gebruikt als kantoor, er is ruimte om te koken en er is plek voor de cast en crew om overdekt bij elkaar te zitten en te eten aan lange tafels. Er wordt in caravans gewoond, in

superieur bent aan de ander. Daardoor sta je open voor de inbreng van de ander en is het een prachtig groeiproces. Het is na zo'n lange tijd repeteren heerlijk en bevrijdend om uiteindelijk te spelen tijdens de uitvoeringen. Maar het maken, dus het repetitieproces, is voor mij een van de mooiste en meest voldoening gevende onderdelen van de opera. Al geeft het uitvoeren wel een bijzondere extra laag: de concentratie die je samen met het publiek voelt.

Ik heb vreselijk veel geleerd van Corina, dirigent Tjalling en mijn collega's. Het was een privilege om met hen samen te mogen werken."

Dank je David, een prachtige slotzin. We gaan je zomer 2020 weer terug zien bij Spanga.

En... twee dagen na de laatste opvoering werd in het gezin een tweede zoon geboren. Spannend was dat! En wat fijn dat je er gewoon bij kon zijn.

de tent gerepeteerd, gezongen, gelachen en keihard gewerkt. Allereerst wordt in het weiland de orkestbak uitgegraven en daarover heen komt een tent. De keuken wordt gebouwd, koelkasten, geisers, gaspitten, afwasmachine, tafels, potten en pannen. Immers de solisten, technici, kostuumnaaiers moeten gevoed worden. En dat aantal kan, als naast de cast de hele orkestbezetting aanwezig is, behoorlijk oplopen.

Is dat geen inbreuk op jullie privé leven?

Ja natuurlijk wel, daar ontkom je niet aan. We kunnen die maanden niet op vakantie gaan, maar ach het is zo weer voorbij en het is ook gezellig.

Is er nog iets veranderd sinds 1994?

Ja, de tijden zijn wel veranderd, men gaat anders met elkaar om. De

drive van Corina is gebleven en alles loopt gesmeerd. Corina zet een mooi product neer en wij krijgen een kijkje achter de schermen.

Calamiteiten

Die waren er zeker. Onweer, ooit watersnood bij de opbouw, 10 cm water op het land. Loonbedrijf Boezerooij kwam om geulen te graven en met pompen water over de weg te leiden om in de gracht te lozen. De orkestbak is ooit onder water gelopen. De kostuums moesten in ons huis worden gedroogd. En in 2018 tijdens *Aida* is de bartent in de lucht gevlogen door een hevige windstoot. Extreme warmte ook in 2018, mensen vielen flauw, de EHBO had het druk. Pech dat toen net gespeeld werd in een dichte tent.

Wat ga je het meest missen?

De gezelligheid, de reuring, het aankomen van de gasten, het bij elkaar zitten met de vrijwilligers als de opera bezig is, een momentje van rust. Het ontmoeten en kletsen met iedereen voor, in de pauze en na

de voorstelling. Na de voorstelling komen de zangers en musici nog bij elkaar aan de bar en als het koud is wordt het kampvuur aangestoken.

Tijd om te stoppen

Maar er komt een tijd om te stoppen en na 25 jaar (1994 – 2019) is het zo ver en vinden wij, Cobi en ik, dat het genoeg is geweest. We worden wat ouder en je leeft er naar toe.

En wie weet als we alles op orde hebben in ons nieuwe huis in Olde-market en ze hebben iemand nodig om de bar op de nieuwe locatie te runnen, wie weet... maar ik beloof niks.

Jacob en Cobi, duizend maal dank, jullie hebben heel heel veel voor Opera Spanga betekend.

Het ga jullie goed!!!

Wat brengt Opera Spanga in 2020? WAKE UP

In de zomer van 2020 presenteert Opera Spanga twee korte opera's over onverdraagzaamheid:

Anne&Zef en The Others, samen WAKE UP!

Hierover meer in de Nieuwsbrief van april 2020 maar u zult zeker weer bekende zangers en musici tegenkomen o.a. Aylin Sezer, Eric Reddet, David Visser, Anjeza Marku, Patrik Vjollca, Tjalling Wijnstra, Corina van Eijk, Henk Post, Marjan Boukes, Pieter de Rooij, Laura Overheid, João Ramos Marta, Vera De Bie, Peter Jessen, Jeroen Kimman.

Met als motto:

We willen allemaal vrede.
We kunnen het er alleen niet over eens worden hoe we dit kunnen bereiken.

Wat heeft Opera Spanga u als vriend te bieden?

- In het voorjaar en najaar informatie via de Nieuwsbrief
- Geplaceteerde plaatsen
- Een jaarlijkse Vriendenmiddag c.q. aparte Vriendenvoorstelling

Uw Vriendenbijdrage min. 25,- per jaar, **maar meer mag natuurlijk altijd**, kan gestort worden op girorekening

NL 97 INGB 0007948200 t.n.v. Stichting Vrienden van Opera Spanga, Amsterdam o.v.v. Vriend Opera Spanga.

Wilt u svp uw adresgegevens vermelden bij overboeking?

De Vriendenstichting heeft de (culturele) ANBI-status dus uw donatie is tot 125% fiscaal aftrekbaar. Wij zijn u zeer erkentelijk voor uw donaties.

Colofon

Stichting Vrienden van Opera Spanga
Kantoor Opera Spanga
NDSM-Plein 69
1033 WC Amsterdam
www.operaspanga.nl

Vriendenbestuur	
Willem Jan Louridtz	voorzitter
Bert Schreurs	penningmeester
Tineke van de Vliet	secretaris
Laura Zoetendal	algemeen lid